

ЗНАЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТЕХНІКИ НА СУДОВОМУ СЛІДСТВІ

А.А. Вєрвейко,

студентка 3 курсу юридичного факультету

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Метою даної роботи є висвітлення такого питання як використання криміналістичної техніки на судовому слідстві.

Традиційно криміналістика розглядалась як наука, що належить до досудового слідства, криміналістична техніка у багатьох випадках не є виключенням і розглядається саме у такому ракурсі, оскільки більшість наукових положень, розроблених на їх основі технічних засобів, прийомів і методів призначені для збирання, дослідження і використання доказів на досудовому слідстві. Судове слідство, через свою специфічність, вимагає криміналістичних розробок стосовно цієї форми правової діяльності.

Відомий вітчизняний вчений криміналіст Шепітько В.Ю. зазначає, що однією із головних форм застосування криміналістичної техніки є застосування науково-технічних засобів учасниками судового розгляду. Виділення такої форми використання криміналістичної техніки пов'язано із суб'єктом, що її застосовує, а саме з судом.

Професор Салтевський М.В. також визначає, що суб'єктом застосування технічних засобів може бути суд, який здійснює перевірку, дослідження і оцінку доказів. Тому суд може і повинен досліджувати джерела інформації із застосування технічних засобів, головним чином для наочного сприйняття невидимих мало видимих ознак, які лежать в основі висновку експерта, а також оперативних розробок провадження слідчих дій. У зв'язку з розробкою концепції судової реформи в Україні ставиться питання про технічне оснащення суду, в тому числі і криміналістичною технікою, комплект якої ще необхідно розробити.

Сучасний стан науки і техніки надає широкі можливості для використання досягнень науково технічного прогресу у встановленні судом всіх обставин кримінальної справи. Як з теоретичної, так і з практичної точки зору розгляд проблеми розвитку та удосконалення криміналістичної техніки в епоху науково-технічного прогресу своєчасний та важливий. З одного боку, це сприятиме актуалізації наукових розробок, що ведуться в різних галузях криміналістичної техніки – складової науки криміналістики. З іншого – дозволить визначити найбільш перспективні шляхи удосконалення техніко-криміналістичних засобів та методів, які використовуються у судовій практиці.

У процесі детермінації судового слідства з'явилася тенденція, обумовлена створенням максимально сприятливих для здійснення судочинства засобів та методів фіксації, а саме відеозапису. Це закономірний процес, тому що відеозапис включає кінозйомку, звукозапис та фотографування. Нині з появою цифрових відеокамер, даний процес став ще простішим та більш ефективним. Виготовлення відеофільму доцільно у тих випадках, коли у кримінальній справі необхідно відобразити повну картину проведення слідчої дії або її окремих фрагментів. Зображення та звук значно розширюють та доповнюють текст протоколу, але в жодному разі не замінюють його. Застосування відео апаратури буде виправдане тоді, коли при провадженні судової дії

необхідна безперервна фіксація тактичних особливостей, умов та порядку її проведення, коли показанням відповідних осіб надається особливе значення. Однак не слід викреслювати попередні, випробувані засоби та методи криміналістичної техніки.

Таким чином використання судом демонстраційних матеріалів є важливим фактором його діяльності при здійсненні судочинства. Використання науково-технічних засобів сприяє активності суду, поширенню його можливостей щодо дослідження криміналістичної інформації, підвищує культуру судового розгляду, створює сприятливі організаційні умови для розгляду кримінальних справ. Використання суддями при дослідженні доказів криміналістичної техніки надає їх діяльності науково обґрунтований характер.

Використання криміналістичної техніки базується на органічному сполученні наукових положень та їх матеріальної бази. Слід зазначити, що не можна автоматично, керуючись ефективністю використання досягнень науково-технічного прогресу, замінити традиційні терміни, прийоми, засоби, поняття новими. Перед науковцями стоїть питання розроблення оптимального використання суддями відповідних засобів для досягнення цілей кримінального судочинства.

У чинному кримінально-процесуальному законодавстві України достатньо чітко та повно регламентовано процесуальний і криміналістичний аспекти доказування у судовому розгляді. Ступінь розробленості цієї проблеми у кримінально-процесуальній і криміналістичній науці теж можна визнати високим. Але, на жаль існування такого позитивного законодавчого і теоретичного підґрунтя не забезпечує відповідного високого рівня доказування безпосередньо у практиці судів при розгляді кримінальних справ. Тут слід враховувати те, що вимоги процесуального порядку доказування майже не порушуються чого не можна сказати про використання при доказуванні техніко-криміналістичних засобів. Йдеться, частіше за все, не стільки про

ігнорування якихось правил, скільки про ігнорування можливості використання їх суддями з різних підстав.

Отже, на разі є доцільним оснащення судів сучасною криміналістичною технікою, введення до штату спеціальних співробітників суду, фахівців професіоналів з її обслуговування. Також нагальною є потреба впровадження в практику судів в Україні новітніх технологій.

Література:

1. Криміналістика: Підручник / За ред.. В.Ю, Шепітька. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001. – 684с.;
2. Салтевський М.В. Криміналістика (у сучасному викладі): Підручник. – К.: Кондор, 2008 – 588с.;
3. Чучукало О. Використання криміналістичної техніки на судовому слідстві // Право України, 2006 – №3.

Науковий керівник: М.В. Даньшин